

ג'מיל רשאד סנדוקה ואח'

על ידי ב"כ עו"ד נסרין עליאן ואח'
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
טל': 02-6521218
פקס: 02-6521219

העותרים

נגד

1. הרשות הממשלתית למים ולביוב
2. שר התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים
ע"י פרקליטות המדינה
משרד המשפטים ירושלים
טל': 02-6466590, פקס: 026467011
3. חברת הגיחון בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד קרמר ו/או עו"ד א. ברנט
טל: 02-6234258 פקס: 02-6255493
4. עיריית ירושלים
ע"י ב"כ עו"ד דן בן טל ו/או עו"ד שירה לוי
מהלשכה המשפטית של עיריית ירושלים
טל: 02-6297586 פקס: 02-6297330

המשיבים

תגובת העותרים להודעת העדכון מטעם המשיבים

1. בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 31.7.2017 מתכבדים העותרים להגיש את תגובתם להודעות המעדכנות האחרונות של המשיבים מיום 9.11.2017.
 2. העותרים לא ישובו על טענותיהם שנפרסו בהרחבה בכתבי הטענות הקודמים ובדיונים בפני בית המשפט הנכבד ביחס לפתרון המוגבל והבלתי מספק שעומד על הפרק, ואינו עונה על צרכי התושבים בשכונות לאספקת מים סדירה. די שיזכירו, כי על מנת לענות על צרכים אלה יש להרחיב את פריסת קווי המים. בית המשפט הנכבד קבע בעניין זה: "הפתרון המוצע על ידי המדינה אינו סוף הדרך, אלא ראשיתה" (החלטה מיום 19.1.2015). עמדה זו קיבלה אף את גיבויה של המשיבה 3 אשר קבעה ביחס לשדרוג ארבעת הקווים, כי מדובר ב"פתרון חלקי... שכלל לא ברור שיש בו בכדי לענות על הצורך" (סעיף 5 להודעת המשיבה 3 מיום 22.3.2015). אין להסתפק, אם כן, בשדרוג זה ויש להרחיב את פריסתם של הקווים גם לתוך השכונות, והדברים פורטו בהרחבה בכתבי הטענות הקודמים.
- בתגובתם הקצרה הזו יתמקדו העותרים בשני נושאים: הבקשה לצו ביניים והליך הסדרת הרישום.

צו הביניים

3. מתחילת חודש ספטמבר 2017 סובלות השכונות ראס ח'מיס וראס שחאדה (להלן: "השכונות") ממשבר מים קיצוני המתבטא בהפסקה מוחלטת כמעט של אספקת מים במהלך היום. זרם המים מגיע לשכונות במהלך הלילה לשעות בודדות בלבד, שבמהלכן קמים התושבים כדי להפעיל משאבות ולאגור מים. המחסור קשה כל כך עד כי אין אפילו די מים לשתייה, וודאי שהמים אינם מספיקים לצרכי החיים הבסיסיים האחרים ובהם רחצה, בישול ושטיפת הבית. המשבר פוגע בזכויות היסוד הבסיסיות ביותר של עשרות אלפי התושבים המתגוררים בשתי השכונות הללו, ובהם גם תינוקות, קשישים, נשים בהריון וחולים. על רקע משבר זה הוגשה הבקשה לצו ביניים ביום 1.10.2017.
4. **משבר המים החריף נמשך זה כמעט שלושה חודשים ללא כל מענה מצד המשיבים.** כפי שתואר בהרחבה בבקשה לצו ביניים ובתצהירים שצורפו אליה, הסבל רב, והתוצאה הקשה היא של שימוש דל במים, מחסור במים, רכישת מים ממקורות חיצוניים, שעות מצטברות של חוסר שינה והמתנה בשעות הקטנות של הלילה להגעת המים להפעלת המשאבות, ותשלום מוגבר בחשבון החשמל להפעלת המשאבות. מצב זה מהווה סכנה בריאותית ומוביל לפגיעה ממושכת בהיגיינה האישית של התושבים.
5. תמונת המצב העגומה ובלתי נסבלת הזו נמשכת לצערנו עד היום, ומשבר המים החריף טרם בא על פתרונו. גם במזג האוויר הקריר והגשום של הימים האחרונים התושבים מדווחים כי אין כל שיפור בזרימת המים.
6. המשיבה 1 הודתה שאכן ישנו מחסור קשה במים, וכתבה: "אכן קיימות בעיות בחיבורים עליהם מצביעים המצהירים בבקשה ומדובר בלחצים נמוכים ביותר עד אפסיים" (פסקה 27 להודעת המשיבה 1, ההדגשה אינה במקור). המשיבה 1 הגיעה למסקנה זו בעקבות בדיקה שביצעה המשיבה 3 בשעות השיא ביחס לשלושה תושבים שתצהיריהם צורפו לבקשה לצו ביניים. אלא שלא יעלה על הדעת שבשכונות הנמצאות על רכסי הרים שבהם מתגוררים עשרות אלפי תושבים תתמצה הבדיקה מצד המשיבים בבחינת שלושה מדי מים בלבד ובשעת השיא בלבד. זאת ועוד, יש להסתייג מכך שהמשיבים הסתפקו בבחינת מדי המים של המצהירים שרשומים כצרכנים מוסדרים, כאשר ברור כי ככלל חיבורי המים בשכונות הללו אינם מוסדרים, וזאת כפועל יוצא ישיר של הזנחתן המוחלטת של השכונות מאז הקמת החומה. חרף מחויבותיה בדין להספקת מים ולו ברמה המינימאלית, וחרף התחייבותיה בפני בית המשפט הנכבד עם הקמת החומה, מדינת ישראל נטשה את השכונות הללו והביטה מן הצד בזמן שהן מזדרזות לתוך כאוס ואנרכיה. המחדל הנורא ורב השנים הוא זה שיצר את המציאות הנוכחית והוא זה העומד בלב הודעותיהם האחרונות של המשיבים, להם עומדת החובה להסדיר את הספקת המים של כלל התושבים.
7. אף שהמשיבים בדקו וראו כי לחצי המים נמוכים עד אפסיים, הם לא נקטו בשום צעד לפתרון הבעיה החריפה. זאת, בניגוד לחובתם הברורה להבטיח נגישות סבירה למקורות מים ולו ברמה מינימאלית, כפי שהם עצמם קבעו (פסקה 4 להודעת המשיבה 1). המשיבה 1 הוסיפה בתגובתה, כי "בכוונת רשות המים לעמוד בקשר מול הגיחון, ולבקש עריכת

בדיקות נוספות במוקדים שעליהם הצביעו העותרים, גם בשעות אחרות של היום שאינן שעות השיא". העותרים פנו לראשונה למשיבה בסוגיה זו בתאריך 18.9.2017. במקום לערוך בירור מיידי, עונה המשיבה כעבור למעלה מחודשיים כי בכוונתה לעמוד בקשר ולבקש בדיקות נוספות במועד כלשהו בעתיד. מדובר בהתנערות ברורה מחובת המשיבים.

8. המשיבים טוענים שאין שינוי באספקת המים לשכונות. לצורך כך צירפה המשיבה 1 גרף של הזרמת מים שמצביע על אספקת מים קבועה מחודש אוגוסט ואילך (פסקה 26 להודעת המשיבה 1). ראשית, לפי כותרת הגרף מדובר בנתונים הנוגעים לשכונת ראס ח'מיס בלבד, שהיא אחת משתי השכונות הסובלות כעת ממשבר מים קשה. אי אפשר ללמוד מהגרף על אספקת המים לשכונת ראס שחאדה, שלדברי תושביה מצבם חמור אף יותר. שנית, בבקשה לצו ביניים תיאר העותרים את המצב הקשה שנוצר בשטח. אין העותרים יודעים, ואין לעותרים דרך לדעת, האם מצב זה נוצר בעקבות אספקת מים קטנה יותר או בגין סיבה אחרת. מחובת המשיבים לבחון סוגיה זו, וככל שהיקף הזרמת המים לכלל השכונות אכן נותר כשהיה, הרי שהבעיה טמונה במקום אחר ויש לאתר אותה ולפתור זאת במהירות האפשרית. לא יעלה על הדעת כי עובר שבוע אחרי שבוע ואין המשיבים מבצעים חובה בסיסית זו.

9. המשיבה 1 מציינת כי העותרים טענו בדבר ניתוקי מים ואי סדרים בזרימה לשכונות גם במסגרת תגובתם מיום 18.6.2017. אכן, אי סדרים בזרימת המים לשכונות וניתוקים תכופים מאפיינים את חייהם של תושבי כל השכונות שמעבר לחומה כדבר שבשגרה. אלא שבניגוד לניתוקי מים הנמשכים מספר ימים בודדים, המשבר הנוכחי קיצוני בהרבה הן מבחינת משכו – כמעט שלושה חודשים רצופים, והן מבחינת היקפו – מחסור קבוע במים לאורך כל שעות היום בשתי שכונות שלמות.

10. **נוכח חומרת הפגיעה בזכויות התושבים מתבקש בית המשפט לתת את הצו המבוקש, אשר ישים סוף לנוק הנורא הנגרם לעשרות אלפי בני אדם, שמהם נמנעת הזכות למים.**

מתווה רישום התושבים והפעלת הקווים החדשים

11. העותרים מברכים על המאמצים שנעשים מצד המשיבים כדי לגבש מתווה ולרתום את התושבים להליך הרישום. העותרים מבקשים לעדכן את בית המשפט, כי הם משקיעים מאמצים גדולים בקיום מפגשים עם המשיבים ועם תושבי השכונות, בניסיון לסייע למשיבים בגיבוש מתווה סביר ונגיש לתושבים ובעידוד הליך הרישום. העותרים מצפים בכליון עיניים להזרמת המים בקווים המשודרגים, אשר עבודת הנחתם הסתיימה.

12. בשלב זה אמורים המשיבים לגבש הצעה שבה "תוגדר כמות מים מירבית לחיוב בתקופה, אשר תתבסס על נתוני מספר הנפשות שיציגו התושבים בעת הרישום" (סעיף 21 להודעת המשיבה 1). כמו כן התחייבו המשיבים להכין חשבון מים לדוגמא כך שבמסגרת הזמנה נוספת לתושבים להירשם ניתן יהיה להציג להם את אופן החיוב החדש (להבדיל מהחיוב הישן, אשר העלה מספר הסתייגויות מצד התושבים והרתיע אחרים מלהירשם). זאת, בד בבד עם קיום אסיפת נציגים מן השכונות. העותרים תקווה כי צעדים אלו יצלחו. **העותרים ממתנינים להתקדמות במישורים המוצעים מטעם המשיבים בתקופה הקרובה, ולהפעלתם של הקווים החדשים במהירות האפשרית.**

אשר על כן, בית המשפט מתבקש לתת צו ביניים כמבוקש בבקשה שיש בו כדי להבטיח את הזכות למים ולו ברמה הבסיסית נוכח המשבר החמור שפוקד את השכונות ופוגע בעשרות אלפי תושבים.

26.11.2017

נסרין עליאן, עו"ד

ב"כ העותרים